

jelenése egy kefekötőt feleségével tüntet fel; a' kefekötő beszédéből kivesszük, hogy ő valaha színész volt, 's itt mindenesetre szerzőnk jól indult, 's megismerjük azon kézművest, ki hajlandósága ellenére dolgozik, de mindenkor szenvedélye tárgyára visszatér 's munkáját elhanyagolja; de a' második jelenet 's a' többi egy szerelmes történeten épül, miszerint egy fiu légyottra hoz egy eszemiszom férfit, és pedig különös okokból anyjához, a' kefekötő nejéhez. — Ha tovább nem megyek, láthatni innét, hogy az első jelenés character bemutatás, mi egy felvonásu vigjátékban sohasemtörténhet, mert ott már cselekvésben kívánjuk találni a' darabot. Van ugyan egy odavetett szó, melly a' character szükségét kíváná észrevétni; de a' főkívánat nem egy szóban áll. A' characterek sem állítanak fel némi ellenkezettel, mikből a' comikai helyzetek jönnek, 's élénkséget szülnék. — Az előadás kielégített 's az ötletek benne megtapsoltattak, — végül az egész személyzet hivattott. — Telepi Mái szerepét jól vitte, de szükséges azt uagyobb korúnak adni, mert a' valószínűséget nagyon csökkenti.

Martius 22én Bgressy Gábor jutalmául bérlet-szűnéssel először B á n k b á n szomorujáték 5 szakaszban, írta Katona József. A' jelen drama 2dik András korából a' magyar nemzetet állítja fel egy nő általi elnyomatásban és sanyargatásban, 's mégis e' közepette a' magyar hű marad királyához, 's megőrzi a' távollevő becsületét; de ezen elnyomatás következtében szikrák kelnek létre, 's a' szikra lángra akar verekedni; 's ime feltűnik B á n k 's a' pártütést elfojtja. — A' darab iránya nagyszerű 's dramai, 's kidolgozása méltó. Ref. elvész azon szépség-tengerben, melly ezen darabot körül mossa. Mindenekelőtt a' characterek tűnnek fel: ott a' heves korlátot nem ismerő Petur-bán mellett, a' csendesítő 's ősz fejű Mikhál-bán, itt a' magába vonult 's a' király személyét viselő B á n k mellett, a' fájdalmait 's nyomorait kicsevegő Tiborc; ott a' büszke, 's kegyetlen Gertrud mellett, játszi pálczaként Otto a' könyelmű, romlott vérű 's félénk fejedelem, mellette az észszel felette uralkodó Biberách, ki lelke semmiségében ott hol uralkodni tud, korlátlan, hol felette parancsolnak hunyászkodó eb, 's ezen három személynek' ellentétében a' szende 's ártatlan Melánia, épen áldozatjok, férjének 's gyermekének élő, 's egészen azon szenvedőleges lény, millyennek a' nőnek lennie kell. 'S ezen ellenkezetek cselekvés közben összefornak; a' characterek tevésében megindul a' cselekvény; de a' characterek egyszerűségében hátrészre nyomatik az, miként Shakspeare Learjében elvész minden cselekvény előttünk. — A' helyzetek keresettség nélkül változók; mindig új és mindig emelkedő. — A' zajos kitörésnek Petur bánban ellentéve van a' bibera-

chi csúszás. Látjuk ezt az első felvonásban. — A' másodikban az összeesküdtek gyűlése meglepő, 's hű vonásu. A' harmadik felvonásban B á n k - b á n 's Tiborc közötti jelenet az egész darabban véleményem szerint legerősb, sőt classicainak mondható. A' negyedikben Gertrud a' hatalmasnak ellenében B á n k egész erejében, 's nemzetének fájdalmainban megkapó, — 's itt szerettük volna ha' végződne a' darab, mert az őik felvonásban egy új drámához tétetnek készültek. — 'S e' négy felvonást melly láncz tartja össze? ember 's hazafiúi érzet, melly át lángol mindenütt 's melly önkéntelenül magával ragad. — Készakarva csupán a' darab szépségeiről szoltunk, mitán fenn tartjuk magunknak más alkalommal bővebben róla szólni. — Az előadás egészben kielégítő volt. Barthánéban (Gertrud) szerettünk volna több erőt. — Egressy Gábornak köszönettel tartozunk a' darab előadatásaért. Nézők közép számmal.

N.E.

Egyveleg.

Amerika Columbus előtt találtaték föl. Rafinlyu „Ancient annals of Kentucky Ferussac „Bulletin des sciences, Gruithuisen pedig „Analect“ áiban emlitenek Montevideo közelében egy földalált, rakott falüreggel és emlékkövel bíró sirt, mellyben két kard, egy sisak és egy paizs találtatnak A' köirataubul ezt magyarázák ki: *Sándor, Makedoniai Fülöp fija alatt a' 63 Olympiáskor Ptolomaeus.* A' kard markolata Sándoréhoz hasonló főt mutata, a' sirsakon szép ékesítések között Achilleus ábrázoltatik, mint Hektort Troja falai körül hurezolja. — Az semmi nehézséggel sem bír, hogy Sándor idejében a' szelvész Amerika partjaihoz hajókat verhete el, — de hogy az oda jutottak nem tudák hol vannak 's hogy vissza nem jöttek, az is igen hihető. Illy módon Amerikát sokszor földalálták, mig végre az eset egész Europa tudtára jött.

Szent ilonai óriás buza. 1836 óta egy kertben, Montpellierben, mivelletik ezen óriás gabonafaj, a' mi által bebizonyodék, hogy társai között az első helyek egyikét foglalja el. 1836ban 40 szem vetteté el, de csak egyik kelt ki, melly 22 kalászfejet terme 2000 maggal. Ezen buza szalmája olly vastag, mint apró nád, 's azon kertben apró növények mellé támaszként szuratik le. 1837ben 68 mag vetteté el, 's 7 litre buza lön a' termék. Jan. 4. 1838ban 2000 szem ültetteté el, — a' szár majd mind 6 lábnyi magasra nőtt. A' termés négyszázos lön, mert az aratás 50 litret ada. Ezen buzában több gluten (kocsony) van mint akár mellyik fajban, mert sok vizet szí magába. Korán kell, kövér földbe vetni.